

STAN na 7 lipca 2019 r.

WSZYSTKO poprawione

ŹRÓDLAK Wojciech

Materiały do skorowidza ikonografii łódzkiej.

(w dodatku ilustrowanym p.t. „Łódź w Ilustracji” do „Kuriera Łódzkiego”,
24 VIII 1924 – 27 VIII 1939, nr 34)

**>> ostatni opracowany numer „Łodzi w Ilustracji”:
nr 45, z 10 XI 1935 r. <<**

**© korzystaj do woli z tych informacji, ale nie zapomnij w
odsyłaczku podziękować; uzupełnienia, korekty i uwagi mile
widziane**

UWAGA:

**KORZYSTAJ Z PRZYCISKU „PLAN DOKUMENTU”, KTÓRY ZNAJDZIESZ NA
PASKU W GÓRZE EKRANU (lupa na tle ikony dokumentu), ŻEBY POZNAĆ
OGÓLNIĘ STRUKTURĘ HASEŁ LUB SZYBKO ODNALEŹĆ POSZUKIWANE
HASŁO.**

WSTĘP

Zasady opisów

- 1. Na tym etapie pracy skoncentrowano się wyłącznie na zapisach bibliograficznych**
- 2. Informacje pod danym hasłem o instytucji, stowarzyszeniu itp. mają wyłącznie charakter roboczy. Ich rzetelne opracowanie jest zaplanowane na drugi etap prac nad skorowidzem.**
3. W zasadzie wszystkie informacje zawarte w opisach pod hasłami pochodzą z podpisów pod zdjęciami opublikowanymi w „Łodzi w Ilustracji”. Jeżeli zostały rozszerzone w oparciu o inne materiały, to wymieniono je w „Bibliografii” danej osoby.
4. Układ i ilość haseł jest odzwierciedleniem odnalezionych fotografii do danego tematu. Inaczej mówiąc: nie ma zdjęcia nie ma hasła !
5. Żółte **podświetlenia** to informacje „do wyjaśnienia” lub „do uzupełnienia”.
6. Opisy zostały tak sformułowane, aby można było dokonać wstępnego wyboru poszukiwanego zdjęcia bez jego oglądania.
7. Tam gdzie było to do ustalenia lub taka informacja została zawarta w podpisie podano dokładne daty wykonania danego zdjęcia.
8. W odniesieniu do placówek łódzkich różnego rodzaju instytucji, stowarzyszeń i organizacji itp. przyjęto jednolitą formę „oddział łódzki” zamiast np. „w Łodzi”

LITERA „R”

1. RADA MIEJSKA m. Łodzi

porównaj: – **MAGISTRAT m. Łodzi**

– **OSOBY** – **ADAMSKI** Władysław (ławnik RM, 1927–1933), **ANDRZEJAK** Edward (przew Rady; 1935), **BADZIAN** Wieńczysław (wiceprezydent, 1919–192...), **GOŁUCHOWSKI** Bronisław (czł. Miejskiej rady Szkolnej), **HARASZ** Antoni (ławnik RM, 1927–1933), **IZDEBSKI** Roman (ławnik), **JOEL** Aleksander (ławnik RM, 1927–1933), **KOPCIŃSKI** Stefan (ławnik), **KUK** Ludwik (ławnik), **MARGOLIS** Aleksander (ławnik), **PURTAL** Adam (ławnik), **RAPALSKI** Stanisław (wiceprezydent, 1927–1933), **ROSENBLATT** Jerzy (czł. i wiceprzew. RM), **SANNE** Paweł (czł. 1. Rady), **WIELIŃSKI** Edmund (wiceprezydent, 1927–1933), **WOJEWÓDZKI** Wacław (p.o. prezydent Łodzi, IV–XI 1927; komisarz rządowy Łodzi, 1933–1935), **ZIEMIECKI** Bronisław (prezydent Łodzi, 1927–1933),

– **RATUSZ w Łodzi**

– ogólnie

BIBLIOGRAFIA:

[1] [bogaty serwis fotograficzny dotyczący budynku przy pl. Wolności 14 na stronie „fotopolska.eu” (<http://lodzkie.fotopolska.eu/52643,z.29691,1,foto.html>)]

– Sala posiedzeń Rady Miejskiej m. Łodzi

patrz: **SALE** – Sala posiedzeń Rady Miejskiej m. Łodzi

2. RADIO w Łodzi

patrz: **POLSKIE RADIO** – Rozgłośnia w Łodzi

3. RADOGOSZCZ

patrz: **ŁÓDŹ** – Dzielnice i rejony miasta – Radogoszcz

4. RADY

– Rada Miejska m. Łodzi

porównaj: **SALE** – Sala posiedzeń Rady Miejskiej m. Łodzi

– Rada Naczelna Adwokatury w Łodzi

– Rada Przyboczna przy Tymczasowym Prezydencie Łodzi (VII 1937 – 1938)

porównaj: – **OSOBY** – **ANDRZEJEWSKI** Zygmunt (członek), **ANTOSZKIEWICZ** Andrzej (członek), **CHODAKOWSKI** Leon (członek), **CIEŚLAK** Władysław (członek), **CYRAŃSKI** Adam (członek), **DUTKIEWICZ** Edward (członek), **DOBRANC** Bertold (członek), **FIEDLER** Zygmunt (członek), **GERBICH** Wawrzyniec (członek), **GEYER** Robert (członek), **GRABOWSKI** Władysław (członek), **HARASZ** Antoni (członek), **HOLCGREBER** Jan (inż., członek), **JAWOROWSKI** Kazimierz (członek), **KACZYŃSKI** Dominik (ks.-kan.; członek), **LIBERMAN** Fiszel (członek), **MALINOWSKI** Seweryn (członek), **MOGILNICKI** Tadeusz (członek (dr.; członek), **PAWŁOWSKI** Stanisław (członek), **RAABE** Zygmunt (członek), **RYBICKA** Apolonia (członek), **RYMKIEWICZ** Władysław (członek), **SMOLAREK** Antoni (członek), **SOCHA** Józef (członek), **STYPUŁKOWSKI** Jan (Re.; członek), **TOMCZYK** Józef (członek), **WALCZAK** Walenty (członek), **WŁODAREK** Marian (członek)

– **PREZYDENCI m. ŁODZI**

Utworzona 6 lipca 1937 r. po wyborach samorządowych, które nie poszły po myśli „piłsudczyków”, bowiem większość w łódzkim samorządzie zdobyły **partie i siły lewicowe** i w wyniku tego został powołany tymczasowy, a w rzeczywistości komisarzyczny, Prezydent Łodzi. Dla ukrycia tej brutalnej ingerencji w

wynik wyborów powołana została społeczna „Rada Przyboczna” przy tymże „tymczasowym-komisarycznym” prezydencie Łodzi, która zastępowała Radę Miejską.

W jej skład zgodzili się wejść przedstawiciele najróżniejszych środowisk i narodowości zamieszkujących to miasto, np. łodzian żydowskiego pochodzenia – Fiszel Liberman. W sumie było to 29 osób, w tym dwie kobiety – Apolonia Rybicka (reprezentująca i Zofia Szarkowska (przedstawicielka).

Po następnych wyborach samorządowych w 1938 r., które zadowolili obóz rządzący, Rada zakończyła swoją działalność a nowym prezydentem Łodzi został Mikołaj Godlewski.

5. RAJDY

– samochodowe

1930

– nr 22, z 25 V, s. 4: meta rajdu samochodowego na dziedzińcu dawnej fabryki J. Heinzel`a przy ul. Piotrkowskiej 104, zorganizowanego przez (17.05.1930)

6. RATUSZ m. Łodzi

porównaj: **ARCHIWUM AKT DAWNYCH m. ŁODZI**

Adres: Rynek Nowego Miasta (od 192... Plac Wolności) 1

Budynek powstał w latach 1826–1827, według projektu Bonifacego Witkowskiego, budowniczego województwa mazowieckiego (zrealizował również ratusze w Łowiczu i Skierniewicach). Zbudowany w stylu klasycystycznym. Wraz z kościołem ewangelickim po drugiej stronie ul. Piotrkowskiej tworzył jednolity architektonicznie akcent wylotu ul. Piotrkowskiej z placu, do czasu gdy w latach 1888–188... kościół nie został gruntownie przebudowany.

1931

– nr 33, z 15 VIII, s. 2: w fotoreportażu z Archiwum Miejskiego; fragment dziedzińca wewnętrznego budynku 1

– nr 35, z 30 VIII, s. 5: w fotoreportażu z Archiwum – widok ogólny siedziby Archiwum w budynku d. Ratusza (od strony narożnika Piotrkowska/Pl. Wolności)

7. RAUTY

1925

– nr 18, z 3 V, s. 5: kostiumowy raut akademicki p.n. „U króla Stasia” (26.04.1925); 2 zdjęcia uczestników rautu w strojach z tamtej epoki

8. REJENCI łódzcy

patrz: **NOTARIAT w Łodzi**

9. RESTAURACJE

porównaj: – **GOSPODY**
– **KAWIARNIE**
– **OSOBY – DORAY** Lucyna (tancerka)
– **STOWARZYSZENIA I ORGANIZACJE** – Stow. Kelnerów Zakładów Łódzkich

BIBLIOGRAFIA:

[1] JASKULSKI Mirosław, *Piwo, flaki garnuszkowe, petersburskie bliny i kawior astrachański czyli z dziejów gastronomii łódzkiej do 1918 roku*. Łódź 2013.

– „Bachus”

Adres: ul. Narutowicza

Właściciel: Bronisław Wiśniewski.

– „Esplanada”

Adres: ul. Piotrkowska 100

Otwarcie i poświęcenia: grudzień 1928 roku.

„Gospoda” Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny

patrz: **GOSPODY** – „Gospoda” Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny

„Halka”

porównaj: **OSOBY** – **LANKOSZ** Barbara (tancerka)

Adres: S. Moniuszki 1

Restauracja powstała w r. 193... Według „Księgi Adresowej m. Łodzi, 1937-1939” (s. w dziale „.....”) była spółką z ogran. odpowiedzialnością. (ustalić właścicieli....)

Według książki telefonicznej Litzmannstadt'u (Łodzi), wg stanu na czerwiec 1940 r., treuhänder'em (czyli pełnomocnym właścicielem) był niejaki P. Matthäus. (być może to jeden z przedwojennych współwłaścicieli)

Po okupacji niemieckiej ponownie pod tą samą nazwą, ale już jako lokal państwowy. W 1958 r. zarządzany przez Łódzkie Zakłady Gastronomiczne „Wschód” w Łodzi. Był to w okresie powojennym i do likwidacji jeden z nielicznych w Łodzi lokali z danciem, zaliczany zawsze do kat. I.

– hotelu „Grand”

Adres: ul. Piotrkowska

= Sala Złota

1925

- nr 38, z 20 IX, s. 9: bankiet z okazji inauguracji sezonu teatralnego w Łodzi (**12.09.1925**)
 - goście w Złotej Sali
 - znani pisarze i dziennikarze polscy w Sali Malinowej (m.in. A. Szyfman, T. Boy-Żeleński, K. Makuszyński)

1929

- nr 40, z 6 X, s. 7: reprodukcje czterech prac [..tytuły..] łódzkiego malarza Antoniego Wippla prezentowanych na wystawie w Złotej Sali restauracji hotelowej (otwarcie: **29.09.1929**)

1931

- nr 4, z 25 I, s. 3: członkowie łódzkiej palestry na bankiecie pożegnalnym sędziego Sądu Okręgowego w Łodzi – Stefana Bełżyńskiego (**16.01.1931**)

1933

- nr 6, z 5 II, s. 1: uroczystość pożegnania opuszczającego swoje dotychczasowe stanowisko naczelnika Wydz. Rolnictwa i Weterynarii Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi – Z. Szostaka; (**ok. 29.01.1933**)

= Sala Malinowa

1925

- nr 12, z 22 III, s. 8: orkiestra cygańska występująca w Sali Malinowej (sezon 1924/1925)
- nr 38, z 20 IX, s. 9: bankiet z okazji inauguracji sezonu teatralnego w Łodzi (**12.09.1925**)
 - goście w Złotej Sali
 - znani pisarze i dziennikarze polscy w Sali Malinowej (m.in. A. Szyfman, T. Boy-Żeleński, K. Makuszyński)

– hotel „Manteuffel”

porównaj: – **KAWIARNIE** – Hotel „Manteuffel”
– **ORKIESTRY** – rozrywkowe – „The Jolly Boys Band”

Adres: ul. Zachodnia

1927

- nr 8, z 20 II, s. 2: bal karnawałowy łódzkich ogrodników (**12.02.1927**)

1932

- nr 15, z 10 IV, s. 5: „plateau” reklamowe warszawskiego zespołu muzyczno-wokalnego „The Jolly Boys Band” zaangażowanego od 1 IV 1932 r. na występy w restauracji hotelowej

1933

- nr 9, z 26 II, s. 2: bal karnawałowy Koła nr II (pracowników Kolei Elektrycznej Łódzkiej [tramwaje miejskie]) oddziału łódzkiego Związku Rezerwistów w Sali Białej (**18.02.1933**)

- „Louvr”

Adres: ul. Piotrkowska 86

Restauracja mieściła się w kamienicy Jana Petersilge'go, zwanej „kamienicą pod Gutenbergiem”. Rozpoczęła działalność w r. i funkcjonowała do 1939 roku.

- „Oaza” ,

Adres:

- „Piccadilly”

Adres: ul. Moniuszki

- hotel „Savoy”

porównaj: **OSOBY** – **BAJON** Kazimierz (artysta kabaretowy), **KOCHAŃSKI** Zdzisław (piosenkarz), **MIRSKI** Mieczysław (humorysta), **REDEN** (komik)

Adres: ul. R. Traugutta ...

- A..... Stępkowski

Adres: ul. Piotrkowska 74

- „Teatralna”

Adres: ul.

porównaj: **OSOBY** – **MORAWSKA** Wacława, **BRÜHELL** Eugenia

- „Tivoli”

porównaj: – **KAWIARNIE**
– **KINA** – „Luna”
– **OSOBY** – **GIERBICH** Wawrzyniec (współwłaściciel)
– **ZESPOŁY** – trio żeńskich rewelersów „F.F.”

Adres: ul. Przejazd

Otwarta w sierpniu 1922 r. przy kinie „Luna” w Domu Majstrów Tkackich. Współwłaścicielami była grupa: Wawrzyniec Gierbich, Jan Majczak, Józef Zdzikowski i Alojzy Nitecki. W 1928 r. w restauracji zatrudnionych było 80 osób. W sezonie letnim przy restauracji funkcjonował ogródek restauracyjny, w którym koncertowały m.in. orkiestry wojskowe [1].

Z czasem stała się jedną z najpopularniejszych i najelegantszych w Łodzi. W maju 1927 r. była tu podejmowany „obiadem żołnierskim” prezydent RP Ign. Mościcki z okazji wręczenia sztandaru 28 pułkowi Strzelców Kaniowskich a w czerwcu 1930 r. odbył się bankiet z udziałem min. sprawiedliwości S. Cara z okazji oddania do użytku gmachu Sądu Okręgowego przy pl. J. Dąbrowskiego.

BIBLIOGRAFIA:

[1] „Życie Wojska DOK IV i Samorządu Łódzkiego”, dodatek do „Polski Zbrojnej”, lipiec 1928, s.

1926

– nr 2, z 10 I: Ogólnopolski Zjazd Starszyny Harcerskiej w salach Szkoły Powszechnej im. J. Piłsudskiego przy ul. Zagajnikowej (28–30.12.1925)
s. 3: obiad uczestników w restauracji „Tivoli”

1927

– nr 4, z 29 I, s. 3: bankiet na cześć opuszczającego Łódź trenera drużyny piłkarskiej Łódzkiego Klubu Sportowego – Węgra, Lajosa Leislera (ok. 20.05.1927)
– nr 5, z 30 I, s. 3: bankiet wychowanków Progimnazjum Józefa Radwańskiego w Łodzi (15 lub 16.01.1927)
– nr 18, z 1 V, s. 3: bankiet z okazji otwarcia wystawy jubileuszowej prof. Kazimierza

Stabrowskiego w Miejskiej Galerii Sztuki (w parku im. H. Sienkiewicza)
– nr 21, z 22 V, s. 3: „obiad żołnierski” z okazji uroczystości wręczenia nowego sztandaru 28 pułkowi Strzelców Kaniowskich (15.05.1927)

1929

– nr 18, z 5 V, s. 3: spotkanie wyższych urzędników miejskich z okazji 10-lecia łódzkiego samorządu
– nr 47, z 17 XI, s. 3: członkowie Zgromadzenia Tkaczy zebrani w restauracji z okazji jego 105-lecia działalności

- nr 52, z 22 XII, s. 3: doroczna wystawa drobiu i drobnych zwierząt domowych w ogródku restauracyjnym (2 zdjęcia); wystawa zapewne miała miejsce jesienią tegoż roku

1930

- nr 4, z 27 I, s. 6: „opłatek” członków Związku Oficerów Rezerwy RP, oddz. w Łodzi
- nr 25, z 15 VI, s. 3: bankiet z okazji 15-lecia pracy zawodowej red. nac. „Kuriera Łódzkiego” – Czesława Gumkowskiego
- nr 26, z 22 VI, s. 3: obiad z okazji otwarcia nowego gmachu Sądu Okręgowego w Łodzi przy pl. J. Dąbrowskiego, z udziałem ministra sprawiedliwości – Stanisława Cara (14.06.1930)
- nr 41, z 5 X, s. 3: bankiet pożegnalny odchodzącego ze stanowiska dyrektora Miejskiej Galerii Sztuki Mariana Dienstl–Dąbrowy

1931

.....

1932

- nr 40, z 2 X, s. 5: stoisko firmy „Bracia Dymkowsy” z Łodzi na wystawie ogrodniczej w ogródku restauracyjnym

1933

- nr 38, z 17 IX, s. 6: uczestnicy ogólnopolskiego zjazdu piwowarów „in corpore” w ogródku restauracyjnym

1935

- nr 22, z 2 VI, s. 3: zdjęcie zbiorowe uczestników przyjęcia z okazji złotych godów małż. Walerii i Władysława Wagnerów wykonane na werandzie restauracji (21.05.1935)

– „Ziemiańska”

porównaj: **ADAMSKA** Halina (skrzypaczka)

Adres: Piotrkowska (róg Nawrot)

10. RETKINIA

patrz: **DZIELNICE I REJONY MIASTA**

11. REZERWATY

– Polesie Konstantynowskie

12. ROBOTNICY

porównaj: **ŁODZIANIE**

– sezonowi

13. „RODZINY”

patrz: – **ORGANIZACJE i STOWARZYSZENIA** – inne – „Rodzina Rezerwistów”
– „Rodzina Urzędnicza”

- **POCZTA** – „Rodzina Poczтовая”
- **POLICJA** – „Rodzina Policyjna”
- **WOJSKO** – „Rodzina Wojskowa”
- **ZWIĄZKI** – paramilitarne – Związek Rezerwistów – „Rodzina Rezerwistów” – Rodzina Koła nr I

14. ROKICIE

patrz: **DZIELNICE I REJONY ŁODZI**

15. ROSJANIE

patrz: **MNIEJSZOŚCI NARODOWE**, w Łodzi – rosyjska
porównaj: **TOWARZYSTWA** – dobroczynności – Rosyjskie Towarzystwo
Dobroczynności w Polsce, oddz. w Łodzi

16. RYNGRAF, grupa artystyczna

patrz: **GRUPY** – artystyczne

17. RYNKI

porównaj: **PLACE**

– Bałucki

Jaskulski:

BAŁUCKI, RYNEK (vel BAŁUCKI, PLAC) – przed 1900; BALUTER RING (vel BALUTER PLATZ) – 1 I 1915 – 28 XII 1918; BALUTER RING (od ok. 1 X 1939 – 19 I 1945).

– Górny

patrz: **PLACE** – Górny Rynek

– Targowy

patrz: **PLACE** – Plac J. Dąbrowskiego

– Wodny

Jaskulski:

WODNY, RYNEK¹ – od 1840 – 7 V 1945; SCHEIBLERA, RYNEK – 1899; SCHEIBLERS RING (vel WASSER RING; 1 I 1915 – 28 XII 1918; WASSER RING (ok. 1 X 1939 – 19 I 1945); **ZWYCIĘSTWA, PLAC** – od 8 V 1945.

W I poł. lat 50-tych XX w. zlikwidowana na rynku targowisko i gruntownie go przebudowano, tworząc z niego plac dla masowych zgromadzeń pod nazwą pl. Zwycięstwa. PO październiku 1956 r. mieszkańcy Widzewa zażądali powrotu do funkcji targowych. Początkowo władze miasta to obiecały, ale nie zrealizowały [1].

BIBLIOGRAFIA:

[1] *Już wkrótce na "Wodniaku" targi, kiermasze, jarmarki, zabawy ludowe*; [w:] „Głos Robotniczy”, wyd. A, 21 II 1957, nr 45, s. 4.

– Zielony

porównaj: **HALE** – targowe, ul Mała

Jaskulski:

WIĄZOWY, RYNEK – przed 1873 – przed 1899; ZIELONY, RYNEK (przed 1899 – 1933); GRÜNER RING (1 I 1915 – 28 XII 1918); BOERNERA (IGNACEGO) PUŁKOWNIKA, PLAC (1933 – 9 V 1945); GRÜNER RING (ok. 1 X 1939 – 19 I 1945); **BARLICKIEGO NORBERTA, DOKTORA, PLAC** – od 10 V 1945.

W 1933. gruntownie przebudowany. Wtedy też pojawiła się na jego środku charakterystyczna okrągła kolumnada.

BIBLIOGRAFIA:

[1] PAWLAK Monika, *„Barlicki”, koniec handlu w błocie*; [w:] „Dziennik Łódzki”, wyd. A, 10-11 II 2007, nr 35, s. 13.

1925

– nr 31 [winno być 32], z 2 VIII [winno być 9 VIII], s. 1: Zielony Rynek i okolica skrzyżowania ul. Zielonej i S. Żeromskiego (kamienice przy ul. Zielonej 33 i 35)

1926

– nr 27, z 4 VII, s. 3: Łódzcy dozorczy zaopatrujący się na Rynku w miotły; widoczny fragment wschodniej pierzei Rynku.

18. RÓŻNE

1935

– nr 14, z 7 IV, s. 4: podpis pod zdjęciem:

„W Paryżu, w jednej z sal wystawowych przy ul. de la Boetie, odbyło się otwarcie wystawy poświęconej marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu. Na zdjęciu ambasador Chłapowski i deputowany Franklin–Bouillon przed popiersiem marszałka podczas otwarcia wystawy.”

s. 5: podpis pod zdjęciem:

¹ APL, RGP WA 3347 (O założeniu skweru na placu Rynku Wodnego w Łodzi; VI 1904 – IX 1906). 3795 (O założeniu asfaltowych placzków na rynkach Targowym i Wodnym; 26.07.1908 – 21.04.1909). 3845 (O podaniu Szlomy Piotrkowskiego o oddaniu mu w dzierżawę Rynku Wodnego; 18.11.1908 – 3.10.1909).

„W Pruskiej Akademii Sztuk Pięknych w Berlinie odbyło się uroczyste otwarcie wystawy sztuki polskiej. Na zdjęciu: kanclerz Hitler, ambasador Lipski oraz dostojnicy niemieccy (m.in. H. Göring)

– 5.05, nr 18, s. 5: podpis pod zdjęciem:

„Ten kostium chyba nie urazi skromności najsurowszego policjanta. Piękna Amerykanka demonstruje nowy model kostiumu kąpielowego wykonanego ściśle podług przepisów policyjnych”

19. RUDA PABIANICKA

patrz: **MIEJSCOWOŚCI i WSIE** – Ruda Pabianicka

20. RZEKI w Łodzi

Łódź leży prawie na dziale wodnym Wisła – Odra, który biegnie przez północno-wschodni fragment obszaru Łodzi i na skraju tzw. **Wysoczyzny Łódzkiej** z której wypływały i wypływają liczne rzeczki i ciek wodne. W sumie Łódź leży na podmokłym obszarze.

Na obszarze Łodzi bierze początek rzeka Bzura, której źródła znajdują się w rejonie skrzyżowania ul. i Brzezińskiej.

Odkrycie w 2017 r. koryta dawnej rzeczki oznacza, że w Łodzi było 21 rzek i strug.

BIBLIOGRAFIA:

[1] PIERZCHAŁA Wiesław, *Odkryto koryto dawnej rzeczki*; [w:] „Polska. Dziennik Łódzki”, 30.11.2017, nr, s. 4 (wpadała do rz. Łódki w rejonie skrzyżowania obecnych ulic Północnej i J. Kilińskiego).

– **Bałutka**

– **Jasień**

– **Łódka**

Źródło w rejonie, Długość ... km. Dopływ **Bzury**. Obecnie na obszarze centrum Łodzi płynie zakrytym kanałem.

W I poł. lat 30. XX w. rozpoczęły się prace regulacyjne biegu rzeki, natomiast całkowicie w centrum Łodzi – na wysokości jej przejścia przez ul. Zgierską – została zakryta przez okupanta niemieckiego podczas II wojny światowej. *Nota bene* był to zrealizowany plan polski.

BIBLIOGRAFIA:

[1] PIERZCHAŁA Wiesław, *Ukryta pod ziemią Łódzka ma 100 lat*; [w:] „Polska. Dziennik Łódzki”, 28 IV 2017, nr, s. 6.

1933

– nr 40, z 1 X, s. 2: roboty regulacyjne rzeki powyżej 1. mostu na ul. 11 Listopada (ob.; **8.09.1933**)

s. 3: – nieuregulowany bieg rzeki Łódzki w lesie miejskim (Park „Zdrowie”; **7.04.1933**)

– uregulowany bieg rz. Łódki poniżej 1. mostu na ul. 11 Listopada (ob.; **8.09.1933**)

– nr 53, z 31 XII, s. 1: fragment rz. Łódki zimą

s. 2: jak wyżej; inne ujęcie

1935

– nr 29, z 21 VII, s. 8: regulacja koryta rzeki (wymurowanie dna i brzegów oraz zakrycie) w rejonie ul. Srebrzyńskiej 101 (dom po prawej stronie); rejon dawnej fabryki Meyera

21. RZEMIOSŁO

porównaj: – **CECHY**

– **BANKI** – Bank Rzemieślników Łódzkich

– **KOŁA** – Koło Młodzieży Rzemieślniczej

– **TOWARZYSTWA** – śpiewacze – Łódzkie Rzemieślnicze Towarzystwo Śpiewu „Lira”

22. RZEŹBIARZE

Łódzcy i wystawiający w Łodzi.

patrz: **OSOBY** – **ARNOLD** Irena, **GŁOWIŃSKI** A....., **HECHT** Józef (miedziorytnik), **JAGMIN** Stanisław, **KOWALEWSKI** Zygmunt, **LINDELFELDÓWNA** Pelagia, **POPŁAWSKI** Stanisław, **SZWARC** Marek.

23. RZEŻNIE MIEJSKIE W ŁODZI

– Rzeźnia Miejska Nr 1

porównaj: **OSOBY** – **ZIMIŃSKI** St..... (v-ce dyrektor), **ZALESKI** Karol (dyrektor)

Adres: Inżynierska 1.

W dniu 16 X 1828 r. Urząd Miejski w Łodzi podpisał kontrakt z przedsiębiorcą – Andrzejem Delertem, w sprawie budowy w Łodzi rzeźni (Kempa)

W latach 19... – 1939 jej właścicielem było Warszawskie Towarzystwo Budowy i Eksploatacji Rzeźni miejskiej, Sp Akc.

BIBLIOGRAFIA:

[1] „Rozwój”, .../13 V 1912, nr 109, ss. 2-3 (art. „O kolejkę dojazdową do Rzeźni”)

– Rzeźnia Miejska Nr 2

Adres: Łagiewnicka 63.

Uruchomiona .../28 V 1910 roku. W tym czasie nosiła nazwę Bałucka,
Dziś jest to teren Miejskie Przedsiębiorstwa Oczyszczania. Z dawnych zabudowań Rzeźni nic nie pozostało.

BIBLIOGRAFIA:

[1] SYGULSKI Marek, **Rzeźnia Bałucka**, Łódź 1997.

c.d. w przygotowaniu